

OPUS DEI

Opus Dei se danas nalazi u fokusu svjetske pažnje. To se ime sve češće spominje u javnosti, a štampa mu posvećuje sve više publiciteta.

Što se krije iza tog misterioznog imena? Kakva je to »moćna i tajna« organizacija koja je zavládala Španjolskom? Gdje se krije tajna njezina uspjeha? Gdje i kako je nastao Opus Dei? Je li to katoličko udruženje i zašto se poziva na vjerska načela? Koja je uopće njegova veza s Katoličkom crkvom?

Dok neki kuju u zvijezde uspjeha Opusa i vide u njemu sjajnu afirmaciju katoličkog laikata, drugi ga — upravo među katolicima — gledaju s nepovjerenjem i zabrinutošću. Naziru u njemu tajnu organizaciju, bogatu i ekskluzivnu, pohlepnu za vladanjem, kojoj su posljednja svrha — vlast i moć. Jedni nazivaju njegove članove »Božji tehнократи«, a drugi su im prišili ime »katoličke masonerije«. Oni koji znaju dobro latinski kažu: nije to nikakav »Opus Dei«, već obični »opus hominum«. Sumnjiv posao!

Što je istina od svega što se piše po svijetu i kod nas o toj famoznoj i spornoj organizaciji? Pokušat ćemo dati objektiván odgovor.

ŠTO JE OPUS DEI?

Kanonski govoreći, to je katolički »svjetovni institut« (institutum saeculare).

A što je katolički svjetovni institut? To je jedan novi oblik kršćanskog života, nastao u XX stoljeću, a od Crkve priznat kao službena crkvena zajednica katolika koji teže za savršenstvom u svijetu. Svjetovni institut je sasna novi oblik osobnog posvećivanja putem apostolata. Mogao bi se definirati kao organizirani oblik posvećivanja vjernika u svijetu i kroz svijet.

Stari oblici posvećivanja bili su uglavnom klerički ili redovnički. Vjernik koji je ozbiljno težio za kršćanskim savršenstvom odabirao je klerički ili redovnički način života. To je bio »redoviti« put posvećivanja. Pače, redovnici su bili službeno nazivani »stalež savršenstva«. Kao glavno asketsko načelo važila je parola »fuga mundi« (bijeg od svijeta). Svijet je na neki način bio prepušten sebi i — sotonu. Laici su, po općem mišljenju, zbog svoga položaja u svijetu bili zapravo isključeni i »oslobođeni« od nastojanja za svetošću.

Katolički laici, s punim pravom, nisu se mogli zadovoljiti takvom ulogom. I oni su postavljali pravo na svetost u Crkvi te pokušavali da nađu svoj put do nje. Na taj način su nastali novi oblici kršćanskog usavršavanja za laike u svijetu. Nova formula je dobila ime »svjetovni institut«. »Svjetovni« — da se naglasi uloga svjetovnjaka, i to baš svjetovnjaka, u svijetu; »institut« — da se istakne kako se radi o organiziranoj grupi vjernika koja ima društveno-crkveni karakter, ali ne redovnički (stoga se njihova udruga ne zove ni red, ni kongregacija, ni družba).

Ciljevi svjetovnih instituta jesu:

1. težnja za kršćanskim savršenstvom i osobnom svetošću,
2. apostolat u svijetu.

Bitna je oznaka svjetovnih instituta da su namijenjeni u prvom redu katoličkim svjetovnjacima koji svoju posvetnu i apostolsku misiju izvršavaju u svijetu, a ne u samostalnu ili bijegom iz društva. Dakle: *posveta kroz apostolat u svijetu*.

Članovi svjetovnih instituta *nisu redovnici*, premda su kanonski organizirani u crkveno društvo i teže za savršenstvom. Žive usred svijeta, u svojoj kući, kod svoje obitelji ili u vlastitom stanu. Rade u svijetu, vrše svoje građansko zanimanje, koje može biti sasvim profano. Odijevaju se kao i svi ostali građani, bez ikakva posebna znaka. Neki od njih polažu jedan ili sva tri klasična zavjeta, a neki daju samo svečanu obavezu.¹ Povremeno se sastaju i međusobno duhovno izgrađuju. Svoj apostolat vrše više *svjedocenjem*, primjerom i radom, nego riječju i propagandom. Ukratko: oni djeluju samom svojom prisutnošću u svijetu obavljajući kršćanski svoju profesiju.

Opus Dei je upravo jedan od takvih katoličkih svjetovnih instituta. Pače, on je bio pionir i prototip toga suvremenog načina kršćanskog života. Njegov je osnivač najviše doprinio afirmaciji svjetovnih instituta u krilu Crkve. Međutim, dok se ostali svjetovni instituti više manje približuju redovničkim modelima, Opus Dei kreće prema sve većoj sekularizaciji.²

UTEMELJENJE

Osnivač Opusa Dei je španjolski svećenik Jose Maria *Escrivá de Balaguer* y Alba, rođen g. 1902. u Barbastru (provincija Huesca.) Učio je pravne nauke i doktorirao u Madridu. Teologiju je studirao i doktorirao u Rimu. Kratko vrijeme je bio župnik i odgojitelj u sjemeništu, a zatim profesor na novinanskoj akademiji u Madridu.

U prvi čas je *Escrivá de Balaguer* imao namjeru osnovati svećeničko društvo s apostolskim i asketskim ciljevima. *Utemeljio ga je 2. X 1928. u Madridu pod nazivom »St. Cruz y Opus Dei«* (Sv. križ i Djelo Božje). No odmah se orijentirao na studente i laike, a dugo ime se skratilo na »Opus Dei«.³ Nakon dvije godine pridružio mu je i ženski ogranak.

¹ Osnivač opusovaca piše: »Mi nismo redovnici... i mene zavjeti uopće ne zanimaju. Ono što Opus Dei hoće — jesu kreposti« (Pisma, Rim 31. V 1934).

² Franc. revija »Esprit«, br. 11, 1967, str. 744.

³ Latinske riječi. Znače: djelo Božje, tj. rad za Boga.

Ispočetka je Opus Dei nailazio na veliko nerazumijevanje, pa i otpor kod katoličke hijerarhije. Dobio je na ugledu i uhvatio maha za vrijeme španjolskog građanskog rata, kada je iz svojih redova dao nekoliko mučenika. U doba drugoga svjetskog rata širi se po čitavoj Španjolskoj. Godine 1941. madridski mu je biskup dao prvo crkveno odobrenje. Želeći mu osigurati svjetske razmjere, Balaguer odmah iza rata odabire Rim za svoje sjedište. God. 1947. je društvo dobilo svoj »decretum laudis«, a 1950. konačno odobrenje od Sv. stolice. Tako je postao kanonskim institutom.

Poslije toga se Opus počeo širiti munjevitom brzinom. Danas je rasprostranjen po čitavom svijetu. Opstoji u 63 zemlje i broji oko 50.000 članova.

U S T R O J S T V O

Centrala Opusa nalazi se u Rimu. Protektorom mu je kardinal Ciriaci, doživotnim predsjednikom msgr. J. M. Escrivá de Balaguer, generalni tajnik Alvaro del Portillo, a generalni prokurator Pedro Casciano (sve španjolska imena!).

Društvo je organizirano po nacijama i u svakoj državi postoji zasebna uprava. Sve starješine nacionalnih grupa (consultores) sačinjavaju *vrhovnu upravu* pod nazivom »generalni savjet«. Upravljanje je kolegijalno, ali se sve više službe dobivaju imenovanjem.⁴ Direktori pojedinih centara su uvijek laici. Ženske i muške organizacije rade uvijek odvojeno.

Članstvo Opusa sastoji se od četiri kategorije pripadnika:

1) *Redoviti članovi* (numerarii) jesu samo akademski obrazovani katolici. Poželjno je da imaju doktorat ili neki ekvivalentni gradus. Osim svoje struke moraju studirati barem dvije godine filozofije i četiri godine teologije. Polažu tri zavjeta: siromaštva, posluha i čistoće. Svi obavljaju neku građansku profesiju.

2) *Oblati* su oni članovi koji nisu akademičari, a ipak polažu sva tri zavjeta. I oni vrše svoje građansko zanimanje, ali su potpuno u službi Opusa. Stanuju i žive privatno. Zbog »nedovoljne« naobrazbe težak im je uspon u kategoriju »redovitih«.

3) *Neredoviti članovi* (supernumerarii) jesu oženjeni pripadnici društva, koji žive u svojim domovima. Zavjete polažu prema volji i mogućnostima. Izobrazba im je raznolika, od osnovne i zanatlijske do fakultetske. Oni su članovi s punim pravima i dužnostima.

4) *Suradnici* (cooperatores) nisu članovi u potpunom smislu riječi, ali su s Opusom tijesno povezani duhom i akcijom. Ne polažu nikakve zavjete, u društvu su angažirani djelomično i nemaju nikakvih stalnih obaveza.

Kako smo rekli, Opus Dei je laičko udruženje, ali u njemu *ima i svećenika*. Njih je doduše malo (3% svega članstva), ali imaju jaki utjecaj na pravac instituta jer je njima povjereno duhovno vodstvo članova. Kakav je njihov status unutar udruge? Oni su pripadnici I i II kategorije.

⁴ Esprit, ib. 709.

U Opusu nije rijedak slučaj da neki laik iz I kategorije zaželi postati svećenikom. To mu se omogućuje, ali on treba da ostane na svom civilnom radnom mjestu.

Među opusovskim svećenicima ima dvije vrste pripadnika:

1) dijecezanski svećenici, zaređeni prije pristupa Opusu. Oni i dalje ostaju pod jurisdikcijom svojih biskupa. Zaposleni su po župama ili u nekoj pastoralnoj akciji, ali nakon pristupa Opusu stoje na raspolaganju ostalim članovima udruge. 2) Opusovski svećenici, školovani od instituta i zaređeni poslije učlanjenja u Opus. Redovito su zaposleni u nekoj civilnoj službi, npr. kao profesori, a ima ih na manualnim poslovima (svećenici-radnici). Ako su angažirani u pastoralu, i oni stoje pod kompetencijom biskupa.

NUTARNJI ŽIVOT OPUSA

Opus Dei ima svoj statut, ali on nije nigdje objelodanjen(!). Podnesen je na odobrenje Sv. stolici i zna se: počiva na temeljima katoličke vjere i morala.

Međutim, pravo evanđelje »obrista« (kako ih zovu u Španjolskoj) jest knjiga njihova osnivača s naslovom »Camino« (Put). To je njihov direktivni putokaz, službeni vademecum. Knjiga je zapravo zbirka od 999 aforizama, maksima i uputa za duhovni život, apostolski rad i dnevnu praksu. Prevedena je na više od 20 jezika, u veoma visokim nakladama.⁵ Dosada je tiskana u preko 2 milijona primjeraka.

Kritičari zamjeravaju knjizi: neoriginalnost (isusovačka duhovnost), kult vodstva, integralizam, bojovnost i križarski duh. Ciljajući na njezinu bojovnost katolički je teolog H. Urs von Balthasar izjavio da bi Escrivinoj knjizi bolje odgovarao naslov »Marš«.⁶

Iz »Camina« i ostale opusovske literature dadu se razabrati slijedeća načela Opusa:

— *Svi su vjernici pozvani na svetost*, koja nije privilegij samo klerika i redovnika. Treba njegovati i laičku duhovnost.

— *I u svijetu se može živjeti sveto* vršeći svoje dnevne građanske dužnosti. Svijet se ne posvećuje bijegom iz njega.

— *Svetost se postiže obavljanjem svojih staleških dužnosti*. Svatko treba da vrši svoj posao temeljito, savjesno, točno, primjerno. »Čini ono što trebaš i budi sav u onome što činiš« (Put, 815).

— *Rad je glavno sredstvo posvećivanja*. Svaki rad, obavljen kršćanski, postaje molitvom.

— *Upravo preko primjernog rada najbolje se ispunjuje dužnost apostolata*. Članovi Opusa treba da budu evanđeoski kvasac u tijestu svijeta.

Duhovni život opusovaca odvija se u religioznoj, društvenoj i profesionalnoj akciji, temeljenoj na živoj vjeri, molitvi i kršćanskom svjedočenju. Oni žive sakramentalnim životom. Za svakog je člana obli-

⁵ Postoji prijevod i na hrvatski jezik. Tiskan je u Portugalu, pod naslovom »Put«, izdanje Aster, Lisabon 1962.

⁶ H. U. v. Balthasar — Friedliche Fragen an das Opus Dei (Der christliche Sonntag, Freiburg, 12. IV 1964).

gatno duhovno vodstvo (kod odabranog svećenika), a jednom u sedmici se moraju »povjeriti« nekome od obrista po svom izboru (i taj ne mora biti svećenik). Mjesečno obavljaju rekolekciju, a svake godine duhovne vježbe od 5 dana. Evanđeoski zavjeti nisu obavezni, ali se većinom polažu sva tri (redoviti, oblati) ili barem jedan (ostali).

Plod takva duhovnog života jest činjenica da su opusovci veoma religiozni, visoko moralni ljudi i temeljito kvalificirani stručnjaci. Nije čudo da u svome profesionalnom ambijentu uživaju odličan glas i često zauzimaju vodeće položaje.

VANJSKI RAD

I samo ime udruženja je karakteristično — Opus (djelo, rad!). »Rad je ugaoni kamen naše svetosti«, tvrdi njihov osnivač.⁷

Koji rad? Opus Dei! A Bogu pripada svaka ljudska aktivnost, bez iznimke. Opus Dei je sve što se radi iz ljubavi prema Bogu. Stoga članovi instituta pripadaju svim zvanjima, svim slojevima društva, raznim narodnostima i svim kontinentima. Ipak daju prednost duhovnom i intelektualnom radu. Najradije pomažu u školovanju studenata. Za suradnike uzimaju i nekatolike.

Od bogate i raznolike djelatnosti Opusa nabrojiti ćemo samo nešto:

— Opus uzdržava oko 200 studentskih domova širom svijeta.

— Sam je izgradio i opskrbljuje mnoštvo srednjih i viših škola po svim kontinentima, kao što su npr. Škola za poslovnu administraciju (Barcelona), radnički centar ELIS (Rim), škola za usavršavanje »The Heights« (Washington), visoke stručne škole u Meksiku, kulturni centar »Seido Juku« u Tokiu (Japan), »Strathmoore College« u Nairobi (Kenya), »Instituto Tajamar« (Madrid), najbolja škola tog tipa u Španjolskoj itd.

— Opus ima svoje vlastito sveučilište u Pampeloni (Navara, Španjolska) od god. 1952, sa desetak fakulteta, instituta i klinika. Budući da ga falangističke vlasti nisu htjele priznati, od 1960. nosi naslov »Papinsko sveučilište Navara«. Na njemu studira oko 5000 studenata a predaje 375 profesora. Sveučilište izdaje tri časopisa i obilje stručne literature. Suraduje s mnogim univerzitetima u svijetu, pa tako i s Harvard University (USA).

— Opus obavlja veliku izdavačku djelatnost. Ima vlastito nakladno poduzeće (Rialp, Madrid). Izdaje više novina i časopisa. Poznate su njihove revije »La table ronde« u Francuskoj, »Nuestro Tiempo« u Španjolskoj i »Studi cattolici« u Italiji.

— Obristi uzdržavaju nekoliko uzornih farmi (za prosvjećivanje seljaštva) u raznim dijelovima svijeta. Tako i više »hacienda« u Južnoj Americi.

— U samoj Španjolskoj financiraju 7 dispanzera, 13 domaćinskih škola i 14 učilišta za šegrite.

— Da se bolje upozna lepeza njihova apostolata, spomenut ću da

⁷ Escrivá de Balaguer — Pisma. Rim, 14. II 1950.

Opus Dei posjeduje i svoje vlastito misijsko područje Yauyos u Peru. Ono obuhvaća tri peruanske provincije i dano je na brigu Opusu kao »praelatura nullius« (od g. 1957).⁸ Čitavu svoju misiju institut potpuno opskrbljuje personalno i financijski. Tu on razvija ne samo vjersku nego i veliku socijalnu aktivnost.

PRIGOVORI OPUSU

Uza svu svoju tako razgranatu i dobrotvornu agilnost, Opus Dei ima dosta kritičara, pa i neprijatelja. Svuda po svijetu, u nekatoličkim i katoličkim krugovima. U Španjolskoj mu je najveći neprijatelj Falanga.

Što se opusovcima najviše predbacuje?

U prvome redu *bogatstvo*. Opus mora da ima mnogo novaca. Dokaz: tako brojni i skupi pohvati koje financira. Toliko mnoštvo škola, domova, časopisa i tiskanih knjiga zahtijevaju ogromna novčana sredstva. Opusovi domovi su redom moderni i komfortni. To nije u duhu Evandjelja. Odakle toliki novci za sve to?

Tu nema tajne. Opus Dei ne uživa nikakvu novčanu subvenciju, ni sa strane Crkve ni sa strane države. Poneku pripomoć, koju je u Španjolskoj imao za neke od svojih humanih akcija, kao npr. za sveučilište u Navari, Falanga mu je g. 1968. potpuno ukinula.⁹ Opus se financira priložima svoga članstva i razumnim gospodarenjem. Redoviti članovi i oblaci ostavljaju gotovo čitavu svoju zaradu udruženju (imaju zavjet siromaštva). Neredoviti članovi daju jedan manji dio svojih prihoda, a suradnici samo dobrovoljne priloge. Članovima se ostavlja dovoljno sredstava da mogu pristojno živjeti. Oni na većim položajima dobivaju od Opusa čak i za potrebe reprezentacije (i tu se knije jedan od izvora prigovora). Opusovci njeguju duh siromaštva, ne pak slovo.

Opus gospodari svojim dobrima veoma racionalno, po svim zakonima ekonomike, za koju imaju izvrsnih stručnjaka. Ništa ne poduzimaju u lukrativne svrhe, ali štete i znaju planirati. A — što je najvažnije — Opus investira svoj kapital samo u dobre svrhe. Tu nalazi i opravdanje za svoje »bogatstvo«.

Opusovcima se predbacuje *vlastoljubivost*, jer tobože teže za političkom moći. Oni, kaže se, poput masonerije guraju svoje ljude na visoke položaje, gaje kult inteligencije i elite, pokazuju tehnokratske i autoritativne tendencije i međusobno su jako solidarni. Da su vlastoljubivi, najbolji je dokaz kolijevka Opusa, Španjolska. Oni danas tamo imaju državnu vlast u svojim rukama.

Istina je da se mnogi obristi nalaze na najvišim položajima: ministri, ambasadori, profesori i rektori, ekonomisti, pravnici, direktori, manageri i sl. I ne samo u Španjolskoj. Ali to nije plod neke političke urote ili organiziranog juriša na vlast. To je rezultat njihove osobne vrijednosti, visokih

⁸ Kao prelat njihove upravlja mladi biskup Ignacio de Orbeagozo, diplomirani liječnik, kirurg po specijalizaciji. (Blank W. — Opus Dei. Für und Wider. Verlag A. Fromm, Osnabrück 1967, str. 104).

⁹ Informations catholiques internationales, br. 310, g. 1968, str. 46. Nije mi poznato je li mu sada, kad je na vlasti, pomoć povraćena.

stručnih kvalifikacija i savjesnog zalaganja u svome zvanju. Nije to plod nečije protekcije ili planskog infiltriranja u vrhsku. Njihov uspjeh je učinak solidne formacije opusovaca i njihove lične čestitosti. Razumljivo je da tako obrazovani i dobro odgojeni ljudi dolaze na visoke položaje. A opusovci se ne boje odgovornosti!

U Opusu doista vlada kult elite. Tu se vrši stroga moralna i stručna selekcija. No to nije diskriminacija prema manje kvalificiranima. Svatko dobiva položaj koji mu pripada i funkciju za koju je sposoban. Međutim, u drugarstvu i pravima svi su jednaki. U Opusu nisu samo akademičari. U njemu su učlanjeni i obični radnici, priprosti građani, skromni obrtnici, studenti, domaćice i kuharice. Član Opusa se cijeni ne po položaju koji zauzima, već po svojim etičkim i osobnim kvalitetama.

Zašto su opusovci u Španjolskoj prihvatili političke funkcije i tako se kompromitirali skupa sa Frankom? Ne znam. Intimni motivi njihova postupka nisu mi poznati. Na razne insinuacije i kombinacije svjetske štampe mislim da se ne treba obazirati. No, imajući u vidu njihovo vjersko osvjeđenje i patriotizam, pretpostavljam da su se odlučili na taj smioni potez stoga da bi mimnim i postupnim načinom uklonili Falangu s vlasti, spriječili novi građanski rat u Španjolskoj i pripravili svoju domovinu na potpuni demokratski poredak. Vjenujem da se u dobre namjere obrista ne može sumnjati. Oni nisu politička organizacija, nalaze se u raznim političkim taborima, međusobno suprotnima (frankisti, karlisti, burbonci, demokrati), i pripadaju raznim društvenim strujanjima. Mnogi su od njih od Franka bili progonjeni (Serer, Fontan), nalazili se u zatvorima, bili šikanirani. Možda je on sada uvidio svoju pogrešku. Treba naglasiti da Opus nema neke svoje političke linije ili doktrine, te da su njegovi članovi potpuno slobodni da se politički svrstavaju po svome vlastitom uvjerenju i savjesti. Opus Dei nije angažiran u Frankovoj vladi kao Opus, već samo neki njegovi članovi, i to na svoju vlastitu odgovornost. Hoće li im taj eksperimenat uspjeti? Teško je na to odgovoriti. Ima više razloga za skepsu.

Dalje se Opusu prigovara da *dirigira* vanjskom djelatnošću svojih članova, nameće im norme vladanja, traži disciplinu i posluš. Opus se ponaša kao neka država u državi, crkva u Crkvi, kao masonska loža ili neka »pressure group«.

Jasno je da Opus — kao i svako organizirano društvo — ima svoj ustav koji treba poštivati i disciplinu kojoj se treba pokoravati. No to se odnosi samo na osnovna načela vjere i morala te na temeljne ciljeve samog udruženja (svetost preko apostolata u svijetu). U ostalom su članovi sasvim slobodni. Nitko im ne nameće političku pripadnost, kulturni izbor ili filozofski nazor. Sami odlučuju o svome pristupu Opusu, o svome zvanju i slobodnom vremenu. U privatnome su životu potpuno nezavisni, a u zajedničkoj akciji razumljivo je da moraju i zajednički nastupati. Opus nema neke svoje posebne ideologije.

Mora se priznati da su strukture Opusa prilično auktoritativne. U njemu princip elitnosti može dovesti do izvjesnog zapostavljanja demokracije. Po svome stilu rada opusovci naginju pretjeranoj racionalnosti (»Božji tehnokrati«!). Osnivač instituta E. de Balaguer ima jak utjecaj

na udruženje i veliku moć (doživotni predsjednik), što bi se moglo i zlorabiti. Međutim, Balaguer ipak svoj utjecaj vrši na umjeren i obziran način. Kult »vođe« se ograničuje na istinsko povjerenje koje članovi goje prema njegovoj markantnoj ličnosti. No, je li Opus — uz ustrojstvo koje posjeduje — sasvim imun protiv svih napasti moći i vlasti? To ostaje otvorenim pitanjem.

Još bih se osvrnuo na jedan prigovor Opusu koji je, po mome mišljenju, opravdan. To je *prevelika tajnovitost* kojom se okružio. Svoj statut ne daje u javnost, nigdje se ne objelodanjuje lista njegovih pripadnika, a u »Caminu« se na mnogo mjesta članovima preporučuje »diskrecija«. Opusovci općenito o sebi malo govore, djeluju šutke i postupaju diskretno. Neki im prebacuju masonske i partijske metode rada, taktiku uvlačenja i zauzimanja iznutra ključnih položaja.

Tačno je da se Opus zakrio nekim velom misterioznosti. Radi li to iz nekog računa? Teško nam je vjerovati. Možda iz čisto apostolskih razloga: skromnosti, altruizma i diskrecije? Vjerojatno. U svakom slučaju bolje je da ne voli reklamu i talambase te da svoj apostolat ne vješa na veliko zvono. Dobro je da se ne šepiri svojim uspjesima. Kako nitko ne govori rado o svojim internim problemima, ne bi se to smjelo zamjeriti ni Opusu. No ipak, prevelika tajanstvenost može pobuditi tuđe sumnje. Pogotovu kod onih koji u obristima gledaju zakamuflirane politikante, prepredene taktičare i »katoličku masoneriju« vođenu nečasnim i vlastoljubivim ciljevima. Ne bi li bilo bolje da Opus više govori o sebi, pokaže svima svoje pravo lice i skine sve velove tajnovitosti? Doduše, otvoreno polaganje računa i kontrola javnosti donekle bi umanjili efikasnost, njegova rada, ali bi ga očuvali od svakog zastranjenja koje prijeti ekskluzivnim udruženjima.

»OPUS DEI« ILI »OPUS DIABOLI«?

Dakle, što je zapravo Opus Dei? Je li on zaista djelo Božje, sveta akcija, katolički apostolat? Po svojim ciljevima i zamisli svakako jest.

On je nanovo istaknuo i potvrdio ideal kršćanske svetosti. Apostolat je priznao i postavio u svom radu kao prvu kršćansku dužnost. Svijet je prihvatio kao djelo Božje, nama povjereno da ga još više posvetimo. Afirmirao je i podigao ugled laika u Crkvi. Kao elitni pokret valorizirao je duhovni život, osobnu vrijednost i stručnost rada. Duhovne vrednote s pravom pretpostavlja svim ostalima. Vjerskom osvjeđenju daje pravo mjesto u životu čovjeka i građanina te potpuno ispravno traži da se ono dokaže i pokaže na djelu. Opus Dei je jedna nova, svježa, prodorna i uspješna snaga u Crkvi. Počiva na starim katoličkim načelima, ali je donio nove i efikasnije metode apostolata. Svojom agilnošću, dinamičkom, ekspanzivnošću i suvremenošću radne tehnologije obogatilo je stare trezore Kristove Crkve.

Može li se sve to nazvati »opus diaboli«? Riječ je teška, preteška, uvredljiva i nepravedna. Apostolske i časne su namjere toga katoličkog svjetovnog instituta izvan svake sumnje. Je li pak njihovo praktično

ostvarenje bez ikakve zamjerke, to je drugo pitanje. Svaki je ideal teško ostvariv, pa i Opusov. U vatri akcije može se lako pogriješiti. Sigurno griješe i opusovci. Nisu imuni od svih ljudskih slabosti. Pogotovu kad se smjelo bacaju i na tako vruće terene kao što su dnevna politika, ekonomija i odgoj. Tko je tu nepogrešiv? Preveliko angažiranje u svjetovnim poslovima u ime vjere može ovu u kritičnim momentima i teško kompromitirati. Španjolski pokus je jako rizičan i opasan. Ispravnost njihovih metoda moći će pokazati tek budućnost.

Mirne duše možemo reći da je Opus Dei zaista djelo Božje, providencijalna pomoć Crkvi. No kako ga Bog izvodi preko ljudi — uvijek krhkih, makar bili formirani poput opusovaca — ono je ujedno i »opus hominum«. Sa svim odlikama i manama ljudskih djela.

ŽIVAN BEZIĆ